

Codi: 111371

Assignatura: Temes d'Història de la Filosofia: Història, realitat i ètica I.

Tipus: Optativa

Crèdits: 6

Cicle: segon

Semestre: primer

Grup: A1

Professor: Francisco J. Fortuny Bonet

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Llengua: castellà/català

Objectius

En aquest curs es presenta una reflexió epistemològica sobre la historiografia avui i una anàlisi de la pragmàtica de la història i la història de la filosofia. Es fa un èmfasi especial sobre el seu ús per a la vida quotidiana i personal, més enllà de l'acadèmia, i s'explicita la didàctica de la història i de la filosofia, i de les exigències filosòfiques i històriques (humanistes) sobre la formació actual.

Temari

- 1.- Història com a autopercepció de la intel·ligència, en els sigles darrers: per resemantització dels vells conceptes, la història es cosa recent (1800 i ss.).
- 2.- La història i la ucronia del *AUna vegada...@* i del *AEn aquell temps...@*.
- 3.- La història no és *testimoni* (Grècia clàssica).
- 4.- La història no es *memòria* (Agustí d'Hipona).
- 5.- La història no és *raó* estàtica abstracte (successió mecànica segons temps de relotge).
- 6.- Història com a *intel·lecció*.
- 7.- Història com a ordre, mesura qualitativa i axiologia de discursos.
- 8.- Història com a consciència concreta: és l'*estètica* discursiva (*retòrica*) del jo i del món.
- 9.- Història com a *negació* i *periodització*.
- 10.- Funcions subjectives de la història.
- 11.- Funcions operatives de la història.
- 12.- Història com a *llibertat* actualitzada i com a possibilitat i exercici de l'ètica.
- 13.- Història com a *més enllà* del "sistema": el darrer ANO@.
- 14.- Història, historiografia i assignaturització o erudició.
- 15.- La didàctica de la història.
- 16.- Història i *paideia*.
- 17.- Història i humanisme.
- 18.- Història i tradició.
- 19.- Història i epistemologia semiòtica.
- 20.- Història i els sistemes de la raó: objectius i regles oposades; dialèctica i contradicció formal simple.
- 21.- Història i operativitat ètica i tècnica: intel·lecció i raó en el temps.
- 22.- Els orígens del concepte actual de història: Eriúgena i Joaquim de Fiore.
- 23.- Les grans enseïgades conceptuals de la naixent història: Aquino, Ockham i Descartes.
- 24.- El present com a *raó suficient* (Leibniz) a través del macro-model de micro-models.
- 25.- Història de la Filosofia i Filosofia.
- 26.- Història sense *subjecte* (pos-modernitat).
- 27.- Els grans enemics de la historicitat: fundamentalistes, formalistes, realistes i menors d'edat reals.
- 28.- Davant de la història, no és pertinent cap acusació d'arbitrarietat, escepticisme o relativitat.

29.- La història sempre és una, certa, inequívoca i necessària, però com el subjecte intel·ligent és històrica i no gens eterna.

Bibliografia bàsica

- BARRACLOUGH, G. (ed.) *Corrientes de la investigació en las ciencias sociales.2. Antropología, arqueología e història [Història]*. Madrid: Ed. Tecnos/Unesco, 1981.
- BLOCH, M. *Introducción a la història*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 1980. (100 ed.), pàg. 160 [1949, 1941].
- BRAUDEL, F. *La història y las ciencias sociales*. Gómez Mendoza, Josefina. Madrid: Alianza Ed., 1982. (6a ed.), pàg. 220 [1950-1959].
- DERRIDA, J. *L'origene de la géométrie de Husserl. Introducción, 1962; L'écriture et la différence, 1967; La dissemination, 1972*.
- DELEUZE, G. *Différence et répétition*, 1968.
- DILTHEY, W. *El mundo histórico*. (Obres vol. VII). Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 1944.
- C. *Introducción a las ciencias del espíritu*. Madrid: Alianza Ed., 1980.
- DUBY, G. *Los tres órdenes o lo imaginario en el feudalismo*. Barcelona: Ed. Petrel, 1980, pàg. 462.
- C. *Història social e ideologías de las sociedades*. Madrid: Anagrama, 1976 [1978].
- FEBVRE, L. *Combats pour l'histoire*. París: Colin, 1953.
- FOUCAULT, M. *Les mots et les choses, 1966; Archeologie du savoir, 1969*.
- . *La arqueología del saber*. Trad. de A.G. Camino, México, Siglo XXI, 2.001
- GADAMER, G. (1960): *Verdad y Método*. Salamanca, Sígueme, 1997. (Ed. Francesa: Seuil, 1976)
- . *El problema de la consciencia histórica*. Trad. de A.D. Moratalla . Madrid, Tecnos, 1993.
- GUERREAU, A. : *El futuro de un pasado. La Edad Media en el s. XXI*. Barcelona, Crítica, 2.002.
- HEGEL, G.W.J. : *Fenomenología del Espíritu*.
- E. HUSSERL : *La crisis de las ciencias europeas y la fenomenología trascendental*. Madrid, Altaya, 1999.
- E. KANT (1798) : *El pleito de las Facultades.- 2.- Si el género humano está en constante progreso hacia mejor*. En *AFilosofía de la Historia.@ Prol.* y trad. de E. Imaz. México, F.C.E., 1997, pp.95-122.
- LE GOLFF, J. *Pour une autre Moien Âge. Temps, travail et cultyre en Occident*. París: 1967. Trad. cast. *Tiempo, trabajo y cultura en el Occidente medieval*. Madrid: 1983.
- C. *Le merveilleux dans l'Occident médiéval. La naissance du Purgatoire*. 1981.
- NIETZSCHE, Fr. (1875-76) : *De la utilidad y de los inconvenientes de los estudios históricos para la vida*. Buenos Aires, Bajel, 1945 (en *AConsideraciones inactuales (1875-76): II.- De la utilidad y de los inconvenientes de los estudios históricos para la vida* ; En *AObras Completas@*. Vol. I. Buenos-Aires, Ed. Prestigio, 1970, pp.624-697)
- ORTEGA Y GASSET, J. *La historia como sistema*. Madrid: Revista de Occidente.1954.
- . *Ideas y creencias*. 1934[ed. de la Col. Austral, Madrid, Espasa-Calpe, 1940] (1959⁵).
- PERELMAN, CH. (ed.) *Philosophie et méthode. Actes du Colloque de Bruxelles*. 1972. Bruxelles: Editions de l'Université de Bruxelles, 1973.
- POPPER, K. *La miseria del historicismo*. Madrid: Alianza Ed., 1973.
- STONE, L. *El giro lingüístico de la historia*. 1991.
- VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia. Foucault revoluciona la historia*. Trad. Aguilar, J. Madrid: Alianza Ed., 1984, pàg. 238 [1971].
-

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada a classe i un treball final consistent en la ressenya i crítica raonada de tres llibres, siguin o no d'aquesta bibliografia (15 folis A4 com a extensió estàndard).

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant